

DRODZY CZYTELNICY!

Oddajemy w Wasze ręce świąteczne wydanie "Szkolniaka". Tegoroczne święta będą nieco inne niż wszystkie, które do tej pory przeżywaliśmy. Na pewno spędzimy je w gronie tylko najbliższej rodziny.

Pomimo pandemii pamiętamy o Was. To wydanie stworzyliśmy po to, aby pokazać Wam piękno świąt. Znajdziecie w nim: piękne wiersze, historię Bożego Narodzenia, jak powstała pierwsza szopka, wyjaśnienie skąd na wigilijnym stole dwanaście potraw, świąteczne przepisy, wywiad z babcią Milenki i coś dla rozrywki. Życzymy miłego czytania!

**Najlepsze życzenia dla wszystkich
Uczniów i Pracowników naszej szkoły
z okazji świąt Bożego Narodzenia
oraz szczęśliwego Nowego Roku,
aby przyjdzie na świat Chrystusa
przyniosło ze sobą radość, pokój,
nadzieję i miłość.**

**Świętujcie spokojnie i bezpiecznie
tegoroczne święta. Niech się spełnią
wszystkie Wasze marzenia!**

Redakcja "Szkolniaka"

NOCNE CZUWANIE

Świąteczka na drzewku wesoło migają,
przebierańcy za oknem kolędy śpiewają.

Zapachy potraw otuliły dom cały,
jest ich dwanaście - to zwyczaj prastary.

Schowane sianko pod białym obrusem
przypominać nam będzie żłóbek
z Chrystusem.

Gdy pierwsza gwiazda
na niebie zabłyśnie,
rozpoczniemy wieczerzę tę uroczyscie.

Jak chleb dobry i jak chleb podzielny,
w dłoniach zagości opłatek kościelny.

Potem zaduma, kolęda, nadzieja...
W tradycji i w sercu nic się nie zmienia...

Wiktor Kowalski, 7d

KRÓTKA HISTORIA BOŻEGO NARODZENIA

Święta Bożego Narodzenia obchodzone są od IV w. n.e. Pierwsza wzmianka o wyróżnieniu przez chrześcijan dnia Narodzenia Pańskiego w roku liturgicznym znalazła się w kalendarzu z roku 354.

W tradycji chrześcijańskiej **wigilia** upamiętnia agapę, czyli ucztę pierwszych chrześcijan na pamiątkę wieczerzy Pańskiej. Zasiadano do niej, gdy na niebie rozbłysła pierwsza gwiazda i rozpoczęło ją dzielenie się opłatkiem, co wywodzi się od eulogiów (zwyczaju polegającego na wzajemnym obdarowywaniu się chlebem ofiarnym).

Nazwa „wigilia” pochodzi z łacińskiego słowa „vigiliare” – czuwanie. Nie wszyscy wiedzą, że bożonarodzeniowa tradycja łączy w sobie zwyczaje chrześcijańskie ze zwyczajami pogańskimi różnych ludów, kultur i wyznań, a proces jej kształtowania się na przestrzeni dziejów jest bardzo skomplikowany i wciąż nie do końca rozpoznany.

Oprac. Weronika Duda

**Podzielmy się opłatkiem, złożmy sobie życzenia
w wyjątkowy czas Bożego Narodzenia!**

Oprac. Rafał Skrzyszewska

JAK POWSTAŁA SZOPKA?

24 grudnia 1223 roku św. Franciszek z Asyżu zorganizował w Greccio pierwszą na świecie żywą szopkę bożonarodzeniową. Przedstawiała ona wnętrze stajenki betlejemskiej w naturalnej skali, wraz z osobami i żywymi zwierzętami. Święty po raz pierwszy zbudował szopkę z okazji Wigilii Bożego Narodzenia. Pragnął przybliżyć prostym ludziom tajemnicę zbawienia. Grotę wypełniono sianem, na którym złożono wyrzeźbioną w drzewie figurkę Jezusa. Obok niego ustawiono żywego woła i osła. W postaci Świętej Rodziny wcielili się mieszkańcy

Oprac. Rafał Skrzyszewski

DLACZEGO DWANAŚCIE POTRAW NA WIGILIJNYM STOLE?

Początkowo przygotowanie dwunastu dań związane było z ilością miesięcy w roku. Była to forma dziękczynienia za każdy z minionych miesięcy. Później 12 wigilijnych potraw powiązano z ostatnią wieczerzą i nadano im znaczenie religijne.

Dwanaście potraw symbolizuje 12 apostołów, którzy towarzyszyli Jezusowi. Przesądni ludzie mówią, że powinno się spróbować wszystkich dwunastu potraw, aby nowy rok obfitował w zdrowie i powodzenie.

Do najpopularniejszych wigilijnych dań należą: barszcz czerwony z uszkami, zupa grzybowa, pierogi z kapustą i grzybami, kapusta z grochem, kapusta z grzybami, śledzie przygotowane na różne sposoby, karp smażony lub w galarecie, ryba po grecku, racuchy, kutia, kompot z suszonych owoców, ziemniaki okraszone cebulką i olejem rzepakowym, kluski z makiem.

Oprac. Rafał Skrzyszewski, kl. 6e

Szopka w Parafii Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Lubartowie

ZNAJDŹ RÓŻNICE

Grafika: Rafał S.

BOŻONARODZENIOWE ZAGADKI

Już słycać kolędy.
Drzewka pachną wokół.
Pora na kolację,
najważniejszą w roku.

Jeden raz to święto w roku,
łza się zawsze kręci w oku.
Gdy choinka się zieleni,
tysiącem kolorów mieni.
Dzień to w istocie wspaniały,
Jezus w żłóbku leży mały.
Chociaż zimno, chociaż mrozi,
ciepło do serc już przychodzi.

W tym ubogim domku
mieszkają zwierzęta
tam też nocowała
Rodzina Święta.

Przyjechali na wielbłądach,
nisko się skłonili.
I Dzieciątku, godne króla,
dary zostawili.

Trzej Królowie przy żłóbku
dzieciątku dają z ochotą
dary królewskie:
mirrę, kadzidło i ...

Zamiast liści igły na niej,
zimną, latem jest zielona.
W czasie świąt ją mamy w domu,
wtedy pięknie przystrojona.

Gdy ją śpiewamy w świąteczny czas,
jest radość w nas i wokół nas.

W święta grudniowe,
gdy cały dzień trzeba pościć,
bardzo smakuje ta ryba,
co mało ma ości.

W centralnym miejscu stołu leży,
między siankiem i stosem talerzy.
Wśród karpia, stroika i mazurka,
nim się dzielą tata, mama oraz córka.

Rafał Skrzyszewski, kl. 6e

JAK SPĘDZALI ŚWIĘTA MOI DZIADKOWIE?

Postanowiłam przeprowadzić wywiad z moimi dziadkami i dowiedzieć się, jak wyglądały ich święta, kiedy byli małymi dziećmi.

Najpierw zadzwoniłam do babci Haliny i dziadka Andrzeja.

- Dzień dobry. Chciałabym przeprowadzić z Wami wywiad do gazetki szkolnej „Szkolniak” i dowiedzieć się, jak wyglądały święta w Waszych domach.

Babcu, co pamiętasz ze swojego dzieciństwa?

- Święta w moim rodzinnym domu wspominam bardzo ciepło. Wigilię Bożego Narodzenia obchodziliśmy wspólnie, chodząc od sąsiada do sąsiada. Zbieraliśmy się wszyscy (dzieci i dorośli) i razem świętowaliśmy - jedliśmy kolację, śpiewaliśmy kolędy. Było bardzo wesoło. Na stole nie było takich potraw, jak teraz (na przykład karpia nie było wtedy w sprzedaży).

- Czy był choinka?

- Choinkę przynosił z lasu Twój pradziadek Stanisław (czyli mój tata) dzień przed wigilią, ale rodzice mówili nam, że to „święty Mikołaj” ją podrzucił. Ubrana była w kolorowe łańcuchy z bibuły i cukierki. Nie było wtedy takich ozdób, jak teraz. Pod sufitem wisi „pająk”, który przypominał misternie zrobiony żyrandol z drutu. Do niego przyczepiane były kolorowe bibułki, świeczki i kwiaty z papieru.

- W co ubieraliście się z siostrą na wigilię?

- Ubierano nas w robione na drutach przez moją mamę sweterki i spódniczki, ponieważ kiedyś nie nosiło się spodni. Twoja prababcia Stasia potrafiła szyć i zawsze miałyśmy piękne sukienki.

Tu na zdjęciu jestem z moją siostrą w czasie świąt Bożego Narodzenia. Widać na nim, że mamy na sobie sukienki (A zimy były mroźne – świadczą o tym nasze miny.). Przyjazd na wieś fotografa był wielkim wydarzeniem, więc wszyscy chcieli mieć pamiątkę w postaci fotografii i jak najlepiej na niej wyglądać.

- Co dostawałaś pod choinkę?

- Nie było takiego zwyczaju. Prezentem była choinka, ewentualnie jabłka. W tamtych czasach w zimie trudno było je dostać. Pamiętam jeszcze pomarańcze (kiedy byłam już starsza), które mój tatuś przywiózł z Lublina.

- Chodziłaś na pasterkę?

- Kościół był za daleko. Gdy rodzice szli, my zostawałyśmy w domu.

- Dziękuję, babciu, za wspomnienia. A ty, dziadziu, co pamiętasz z dzieciństwa? Jak wyglądały u Ciebie święta?

- Przed wigilią były robione wędliny przez Twoją prababcie Zosię, a pradziadek Stefan je wędził. Choinkę przynosił z lasu mój tata, a gdy podrosłem, chodziłem po nią sam z kolegami.

- Jak wyglądała wigilia, co jedliście? Jaka panowała atmosfera?

- Wigilię spędzaliśmy rodzinnie. Wszyscy, którzy do nas przychodzili, przynosili ze sobą jedzenie. Pamiętam na pewno śledzie, jak również wszystkie potrawy z makiem i kompot z suszonych owoców. Pod stołem leżało pachnące siano. Dla zwierząt były kolorowe opłatki. Wierzyliśmy (jako dzieci), że w tę wyjątkową noc wigilijną przemówią do nas ludzkim głosem. Atmosfera bardzo przyjemna. Spotykaliśmy się z rodziną i wspólnie śpiewaliśmy kolędy.

- Co zawieszano w Twoim domu na choince? Czy były pod nią prezenty?

- Na choince wisały długie cukierki i czerwone jabłka, które w tamtych czasach były rzadkością. Mikołaj przynosił nam owoce albo różgi. Pamiętam, że cukierki, jakie jedliśmy, to były landrynki - czekoladowych nie było.

- Czy kolędnicy odwiedzali domy?

- Kolędnicy chodzili z gwiazdą i śpiewali kolędy. Starsi z nich pojawiali się z prawdziwym koniem. Pamiętam, jak stukał on łbem w okno i zaglądał do środka. Było wiele krzyku i śmiechu! Kiedy byłem większy, sam kolędowałem.

To były wyjątkowe czasy...

Na zdjęciu moja babcia z siostrą w czasie świąt Bożego Narodzenia (lata 50.)

Babcia Halina z siostrą

Porozmawiam jeszcze z babcią Heleną o świętach Bożego Narodzenia.

- Babciu, co zapamiętałaś?

- Na pewno było o wiele skromniej niż w dzisiejszych czasach. Zapamiętałam, że pod obrusem leżało dużo siana, które przynosił Twój pradziadek Stanisław. Zawsze denerwowałam się, ponieważ talerz, z którego jadłam, przekrzywił się. Mimo że nie było prezentów i tylu potraw, co teraz, to były wyjątkowe święta.

- Dziękuję Wam za wywiad. To było dla mnie bardzo interesujące!

Mam nadzieję, że dla Was, drodzy czytelnicy, również był to ciekawy wywiad!

Milena Borzęcka, 71

Oprac. Rafał Skrzyszewski

WIGILIA

Już pierwsza gwiazdka
na niebie zabłysła.
Pora na wieczerzę
właśnie teraz przyszła.

Radośnie i z miłością
do stołu siadamy.
Na stole postne
stoją potrawy.

Najpierw dziadek siwy
czyta słowa święte.
Później biały opłatek
bierzemy w swe ręce.

I płyną życzenia
od serca do serca.
Każdy tu jest bratem
i dobra siewcą.

Następnie do potraw
każdy cicho bieży.
A potraw jest dwanaście,
jak bożych pasterzy.

Ciepłem i miłością
brat częstuje brata.
A później dzwonek karpia
podaje nam tata.

W miłości i w spokoju
wieczera upływa.
Dziadkowi się kolęda
przepiękna wrywa.

Wszyscy ją śpiewają:
ciocia, wujek, tata.
A blask świec choinkowych
czar nocy roztacza.

A później do kościoła
pójdą starsi sobie.
By pokłon oddać Panu,
co śpi smacznie w żłobie.

Właśnie tego wieczoru
gwiazdka lśni na dworze.
Przy stole, przy wieczerzy
nikt sam być nie może.

To właśnie tego wieczoru
od lat i od wieków...
Przy śpiewie kolędy
rodzi się Bóg w człowieku.

Julia Tarnas, 7c

MOJE BOŻE NARODZENIE

Święta Bożego Narodzenia
czasem oczekiwania,
mocą radości, ciepła
i rodzinnego świętowania.
Czuć w domu zapach goździków
i pysznych mandarynek,
a w mieście, jak co roku,
ludzi pełen rynek.
Zjeżdża się cała rodzina,
duchem jest nawet wujek,
którego już rok z nami nie ma,
lecz ciągle go brakuje.

Wigilijna kolacja... ryby
i barszcz z uszkami...
Nazajutrz Boże Narodzenie!
Babcia już kusi ciastami...
Msza i stajenki w kościołach, nosy
czerwone i sianko na stołach...
Rok w rok się tak spotykamy,
lecz w te Święta będziemy... sami.
Nie odwiedzimy
dziadków i bliskich,
gdyż sytuacja maseczkowa
nie pozwala,
lecz pamiętajmy,
że w każdym z nas, jak co roku,
Święta Dziecina narodzi się mała!

Amelia Woźniak, 7d

Oprac. Rafał Skrzyszewski

SZKOLNIAKOWY PRZEPIŚNIK

W tym numerze „Szkolniaka” prezentujemy tradycyjne, rodzinne przepisy świąteczne na ciasteczka. Spróbujcie! Naprawdę pyszne!

ŚWIĄTECZNE CIASTECZKA

Składniki:

mąka pszenna – 200 gramów
cukier puder – 80 gramów
proszek do pieczenia – 0,5 łyżeczki
cynamon – 1 łyżeczka
przypraw korzenna – 0,5 łyżeczki
masło – 100 gramów
jajko – 1 sztuka

Przygotowanie krok po kroku

Do przesianej mąki, cukru pudru, proszku do pieczenia, przyprawy korzennej i cynamonu dodaj zimne masło. Posiekaj całość nożem. Dodaj jajko i zagnieć. Zawień ciasto w folię i włóż do lodówki na około 30-45 minut. Wyciągnij ciasto z lodówki i rozwałkuj. Za pomocą foremek do ciasteczek wycinaj kształty. Piecz ciasteczka w temp. 180 stopni przez ok. 12 minut. Wystudź na kratce. Udekoruj np. lukrem lub polewą czekoladową. Gotowe! Można się delektować!

Oprac. Weronika Duda

Grafika: Rafał S.

KRUCHE PRECELKI Z MAKIEM BABCI HALINY „ŐSEMECZKI”

Składniki:

30 dag mąki pszennej (np. krupczatki)
10 dag masła
5 dag margaryny
3-5 dag maku
10 dag cukru pudru
1 jajko i 2 żółtka (surowe)
(pozostałe białko wykorzystać do smarowania precelków)

Sposób wykonania:

Do mąki dodać masło, margarynę i posiekać szerokim nożem, mieszając z mąką (w dużej misce). Dodać żółtka, jajko, mak i cukier. Zagnieść szybko ciasto. Zostawić w chłodnym miejscu pod przykryciem na 10 minut. Formować wałeczki o średnicy 3/4 cm i kroić na kawałki długości ok. 10 – 15 cm. Smarować białkiem precelki i układać na blasze wyłożonej papierem do pieczenia. Wstawić do gorącego piekarnika (ok. 180 °C). Piec około 20 min na jasnozłoty kolor. Gorące zdejmować szerokim nożem i układać na talerzu.

Jeść po ostygnięciu!

Smacznego!

Milena Borzęcka, 7f

Grafika: Rafał S.

Tak powstają pyszne...

własnoręcznie robione...

precelki. Mniam! Mniam!

ŚWIĘTA NA WESOŁO

Wieczór wigilijny. Cała rodzina gotowa, stół zastawiony, czekają tylko na pierwszą gwiazdkę. Oczywiście przy stole jedno dodatkowe, puste miejsce. Nagle pukanie do drzwi.

- Kto tam?
- Strudzony wędrowiec, czy jest dla mnie miejsce?
- Jest.
- A mogę skorzystać?
- Nie.
- Ale dlaczego?!
- Bo tradycyjnie musi być puste!

Dwóch chłopców spędza noc przed wigilią u dziadków. Przed pójściem spać, klękają przed łózkami i modlą się, a jeden z nich ile sił w płucach woła głośno:

- Modlę się o nowy rowerek, modlę się o nowe żołnierzyki, modlę się o nowy odtwarzacz DVD...

Starszy brat pochylił się i szturchnął go, mówiąc:

- Dlaczego tak krzyczysz? Bóg nie jest głuchy.

Na to chłopiec:

- Nie, ale babcia jest.

Tata pyta Jasia:

- Dlaczego napisałeś w liście, aby Mikołaj przyniósł ci dwa komplety kolejki elektrycznej?

- Bo ja też chcę się bawić, kiedy jesteś w domu.

Przychodzi mały Romuś z przedszkola. Mama z przerażeniem spostrzega, że

dziecko ma podrapaną całą buzię.

- Co się stało, synku? - pyta czule. - Bo tańczyliśmy wokół choinki, pani kazała się nam wziąć za ręce, ale dzieci było mało, a jodełka taka duża...

Rafał Skrzyszewski, kl. 6e

Krzyżówka świąteczna

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____
10. _____
11. _____
12. _____
13. _____
14. _____

1. Miejscowość, w której urodził się Jezus.
2. Dzielimy się nim.
3. Składamy sobie ...
4. Mogą być z kapustą i grzybami.
5. Wieszamy na niej bombki i światełka.
6. Mieszka w niej wół i osioł.
7. Wigilijna ryba.
8. Ciasto z makiem to ...
9. Śpiewamy je przy wigilijnym stole.
10. Jemy je z czerwonym barszczem.
11. Mogą być np. w oleju.
12. Kładziemy je pod świąteczny obrus.
13. Uroczysta świąteczna kolacja.
14. Idziemy na nią o północy.

GAZETKA "SZKOLNIAK" 2020/2021 ŚWIĄTECZNE WYDANIE SPECJALNE

Zespół redakcyjny w składzie: Milena Borzęcka, Weronika Duda, Wiktor Kowalski i Rafał Skrzyszewski

Autorzy wierszy: Wiktor Kowalski, Julia Tarnas i Amelia Woźniak

Opracowanie graficzne: Rafał Skrzyszewski

Opiekunowie: Ewa Abramek i Agata Borzęcka